

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

1. Εισαγωγή στη Διεθνή Οικονομική και την Παγκόσμια Οικονομία

1373 Διεθνής Οικονομική

Καθ. Γιώργος Αλογοσκούφης

Διεθνής Οικονομική και Παγκόσμια Οικονομία

Εργαλεία και θεωρίες για την κατανόηση και την ανάλυση του ρόλου

1. Διεθνούς εμπορίου,
2. Διεθνούς μετανάστευσης,
3. Διεθνών κινήσεων κεφαλαίου,
4. Προσδιορισμού επιτοκίων
5. Προσδιορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών,
6. Προσδιορισμού ισοζυγίου πληρωμών,
7. Διεθνών επιπτώσεων της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής,
8. Μακροχρόνιας ανάπτυξης και Διεθνούς μετάδοσης των οικονομικών κύκλων,

Επιπλέον, αναφέρεται στην ανάλυση του ρόλου και της σημασίας των διεθνών οικονομικών θεσμών που είναι προσανατολισμένοι στη ρύθμιση των διεθνών εμπορικών, οικονομικών και νομισματικών σχέσεων

Διάρθρωση Διαλέξεων

Τρεις ενότητες.

Διεθνές εμπόριο, Διεθνής Εμπορική Πολιτική και Διεθνείς Εμπορικές Συμφωνίες και Θεσμοί (6 εβδομάδες)

Μακροοικονομική Ανοικτών Οικονομιών, Παγκόσμια Οικονομία και Διεθνές Νομισματικό Σύστημα (6 εβδομάδες)

Η Ελληνική Οικονομία Πριν και Μετά το Ευρώ (1 εβδομάδα)

1. Διεθνές εμπόριο, Μετανάστευση, Διεθνής Εμπορική Πολιτική και Διεθνείς Εμπορικές Συμφωνίες και Θεσμοί

Στην πρώτη ενότητα, διάρκειας 6 εβδομάδων, παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία για τη διάρθρωση και την εξέλιξη του διεθνούς εμπορίου και αναλύονται οι κεντρικές θεωρίες για την εξήγηση της διάρθρωσης και των επιπτώσεων του. Αυτές περιλαμβάνουν την κλασσική ανάλυση του Ricardo για το συγκριτικό πλεονέκτημα, τη θεωρία των αναλογιών των συντελεστών παραγωγής των Heckscher Ohlin, το τυπικό ανταγωνιστικό υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου, η διαχρονική προσέγγιση στο ισοζύγιο πληρωμών, θεωρίες που βασίζονται σε εξωτερικές οικονομίες κλίμακας καθώς και θεωρίες που βασίζονται σε οικονομίες κλίμακας σε επίπεδο επιχείρησης και στον ατελή ανταγωνισμό.

Επιπλέον αναλύονται ζητήματα τα οποία αφορούν στο ρόλο και τις επιπτώσεις της μετανάστευσης, των πολυεθνικών επιχειρήσεων, στα εργαλεία της διεθνούς εμπορικής πολιτικής των κρατών, όπως οι δασμοί και οι επιδοτήσεις των εξαγωγών, καθώς και στην ιστορική εξέλιξη του διεθνούς εμπορικού συστήματος και των διεθνών εμπορικών θεσμών.

Ειδική έμφαση δίνεται στην εξέλιξη και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως αρχικά μιας τελωνειακής ένωσης και αργότερα ως μιας ενιαίας αγοράς. Αναλύονται επίσης οι διεθνείς διαστάσεις του παγκοσμίου περιβάλλοντος.

2. Μακροοικονομική Ανοικτών Οικονομιών, Παγκόσμια Οικονομία και Διεθνές Νομισματικό Σύστημα

Στη δεύτερη ενότητα, διάρκειας 5 εβδομάδων, παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων διεθνών πληρωμών, η διάρθρωση και λειτουργία των διεθνών κεφαλαιαγορών και της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος, και οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στον προσδιορισμό των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών σε οικονομίες οι οποίες είναι συνδεδεμένες με τις παγκόσμιες αγορές, καθώς και στη λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας. Αναλύονται οι βασικές διασυνδέσεις μεταξύ χρήματος, επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών, η κεϋνσιανή, νομισματική και διαχρονική προσέγγιση στο ισοζύγιο πληρωμών, ο μακροχρόνιος και ο βραχυχρόνιος προσδιορισμός των βασικών μακροοικονομικών μεταβλητών σε ανοικτές οικονομίες, η επιλογή μεταξύ συστημάτων σταθερών και κυμαινομένων ισοτιμιών, το διεθνές νομισματικό σύστημα και το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα και το ευρώ.

3. Η Ελληνική Οικονομία και η Παγκοσμιοποίηση

Η τρίτη και τελευταία ενότητα, διάρκειας 1 εβδομάδος, επικεντρώνεται στην ανάλυση της ελληνικής οικονομίας, ως μίας μικρής ανοικτής οικονομίας, ενταγμένης στο πλαίσιο της παγκόσμιας και της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Παραδείγματα και στοιχεία για την ελληνική οικονομία παρουσιάζονται και αναλύονται σε όλες τις άλλες ενότητες.

Στην ειδική ενότητα για την ελληνική οικονομία συνοψίζονται τα χαρακτηριστικά της εξέλιξής της, και αναλύεται συνολικά η πορεία της στο διαρκώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας πριν και μετά το ευρώ.

Προτεινόμενα Συγγράμματα

Βασικό Σύγγραμμα

Αλογοσκούφης Γ. (2013), Διεθνής Οικονομική και Παγκόσμια Οικονομία, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.

Εναλλακτικό Σύγγραμμα

Krugman P. και Obstfeld M. (2011), Διεθνής Οικονομική: Θεωρία και Πολιτική, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική.

Η Παγκόσμια Οικονομία κατά το 2024

Παγκόσμιο ΑΕΠ \$ 111,3 τρις

Παγκόσμιος Πληθυσμός 8,1 δις

Παγκόσμιο ΑΕΠ κατά κεφαλήν \$ 13.200

Εξαγωγές Αγαθών \$ 24,4 τρις (21,9% του ΑΕΠ)

Εξαγωγές Υπηρεσιών \$ 8,7 τρις (7,8% του ΑΕΠ)

304 εκατομμύρια διεθνείς μετανάστες (3,8% πληθυσμού)

Σωρευμένες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις \$ 49,1 τρις (44,1% του ΑΕΠ)

Σωρευμένος Διεθνής Δανεισμός \$ 27,8 τρις (25,0% του ΑΕΠ)

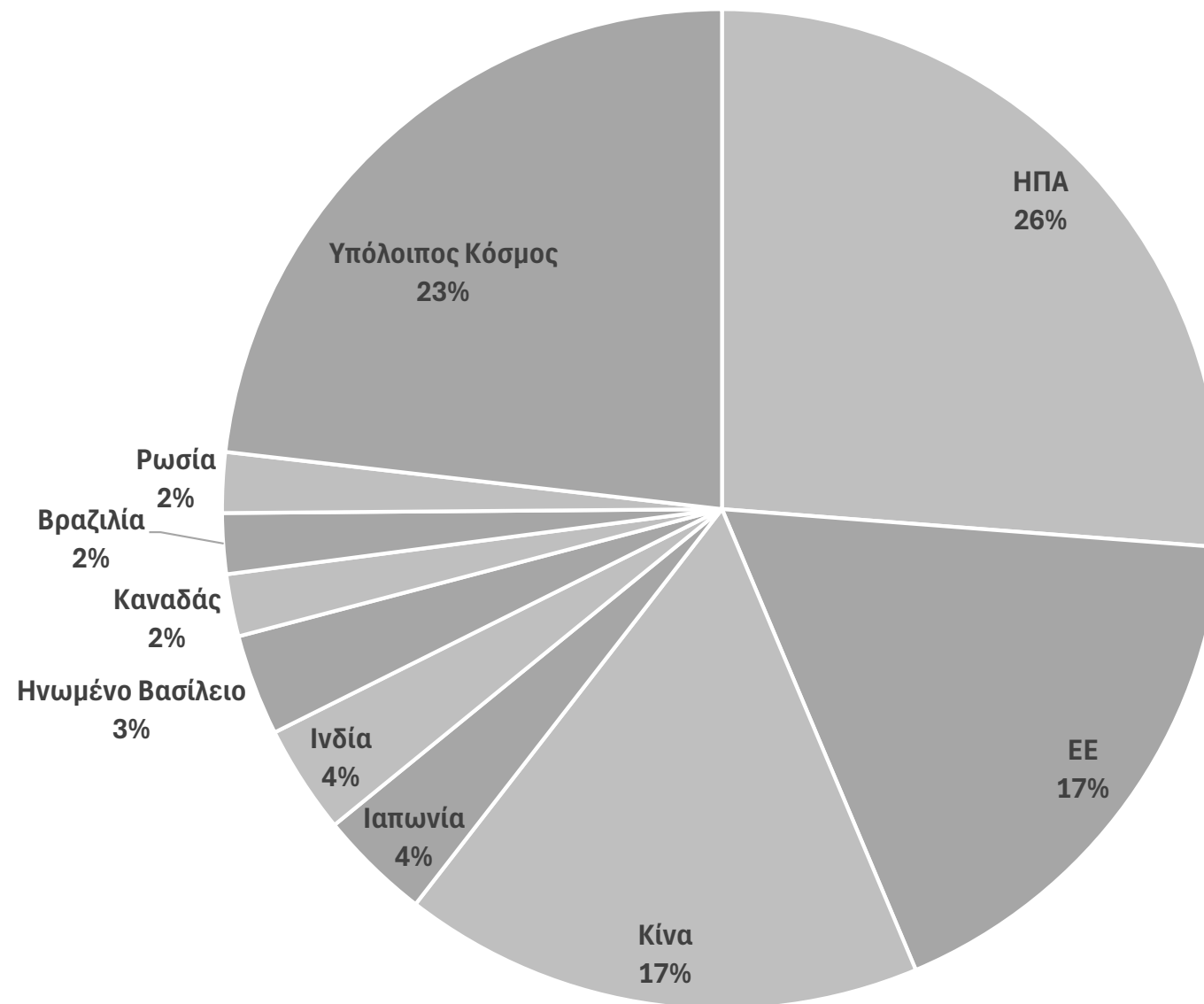
Ο Διεθνής Καταμερισμός της Παραγωγής και του Εισοδήματος 2024

Το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) υπολογίζεται σε \$111,3 τρις.

Δεδομένου ότι ο παγκόσμιος πληθυσμός υπολογίζεται σε 8,1 δις, το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα στην παγκόσμια οικονομία υπολογίζεται σε \$13200.

Λίγο πάνω από τα τρία τέταρτα (76,8%) του παγκόσμιου ΑΕΠ παράγεται σε εννέα μόνο ενιαίες οικονομικές οντότητες. Το 26,2% στις ΗΠΑ, το 17,5% στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), το 16,8% στην Κίνα, το 3,6% στην Ιαπωνία, το 3,5% στην Ινδία, το 3,3% στο Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ), και από 2% περίπου στον Καναδά, στη Βραζιλία και στη Ρωσία.

Κατανομή Παγκόσμιου ΑΕΠ κατά Χώρα, 2024

Πως Κατανέμεται η Διεθνής Παραγωγή

Δύο τρίτα σχεδόν, 64,3% για την ακρίβεια, του παγκόσμιου ΑΕΠ παράγεται στις οικονομίες υψηλού κατά κεφαλήν εισοδήματος, στις οποίες κατοικεί μόλις το 17% του παγκόσμιου πληθυσμού των 8,1 δισεκατομμυρίων. Αυτό υποδηλώνει ότι το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα τους είναι σχεδόν εννέα φορές υψηλότερο από το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα του υπόλοιπου κόσμου.

Ανάμεσα στις οικονομίες υψηλού εισοδήματος, οι πέντε μεγαλύτερες, οι ΗΠΑ, η Ε.Ε, η Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και ο Καναδάς, παράγουν το 52,6% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Ο πληθυσμός τους αντιστοιχεί μόλις στο 12,6% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Σε τέσσερις πληθυσμιακά μεγάλες οικονομίες μεσαίου εισοδήματος, την Κίνα, την Ινδία, τη Ρωσία και τη Βραζιλία, οι οποίες συχνά αναφέρονται και ως BRIC (από τα αρχικά των Brazil, Russia, India, China), παράγεται το 24,3% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Στις τέσσερις αυτές οικονομίες αντιστοιχεί το 39,5% του παγκόσμιου πληθυσμού. Από αυτές, το μεγαλύτερο ποσοστό (16,8% του παγκόσμιου ΑΕΠ) παράγεται στην Κίνα, τη μεγαλύτερη και ταχύτερα αναπτυσσόμενη από τις οικονομίες μεσαίου εισοδήματος, στην οποία αντιστοιχεί το 17,3% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Λιγότερο από το ένα τέταρτο, για την ακρίβεια το 23%, του παγκόσμιου ΑΕΠ, παράγεται στον υπόλοιπο κόσμο, εκτός δηλαδή των αναπτυγμένων χωρών των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ιαπωνίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Καναδά και των τεσσάρων μεγάλων οικονομιών μεσαίου εισοδήματος, Κίνας, Ινδίας, Ρωσίας και Βραζιλίας. Στις οικονομίες του υπόλοιπου κόσμου αντιστοιχεί το 47,9% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Η Ελλάδα στην Παγκόσμια Οικονομία 2024

Το 2024, το ΑΕΠ της Ελλάδας ανερχόταν σε \$257 δισεκατομμύρια. Αντιστοιχούσε μόλις στα 2,3 χιλιοστά (0,23%) του παγκόσμιου ΑΕΠ. Πληθυσμιακά, η Ελλάδα των 10,4 εκατομμυρίων κατοίκων καταλαμβάνει μόλις τα 1,3 χιλιοστά (0,13%) του παγκόσμιου πληθυσμού. Ωστόσο, με κατά κεφαλήν εισόδημα \$24800 χιλιάδες το 2024, η Ελλάδα ανήκει στις οικονομίες υψηλού εισοδήματος, παρά το γεγονός ότι μετά την κρίση του 2010 και την εφαρμογή των προγραμμάτων των μνημονίων το κατά κεφαλήν εισόδημα της μειώθηκε κατά περίπου 25%.

Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 97η θέση στην κατάταξη των χωρών του κόσμου ανάλογα με την έκταση, την 89η θέση ανάλογα με τον πληθυσμό, την 57η θέση ανάλογα με το συνολικό ΑΕΠ και την 51η θέση ανάλογα με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Ανάμεσα στις 218 οικονομίες για τις οποίες παρουσιάζει στοιχεία η Παγκόσμια Τράπεζα

Το Διεθνές Εμπόριο

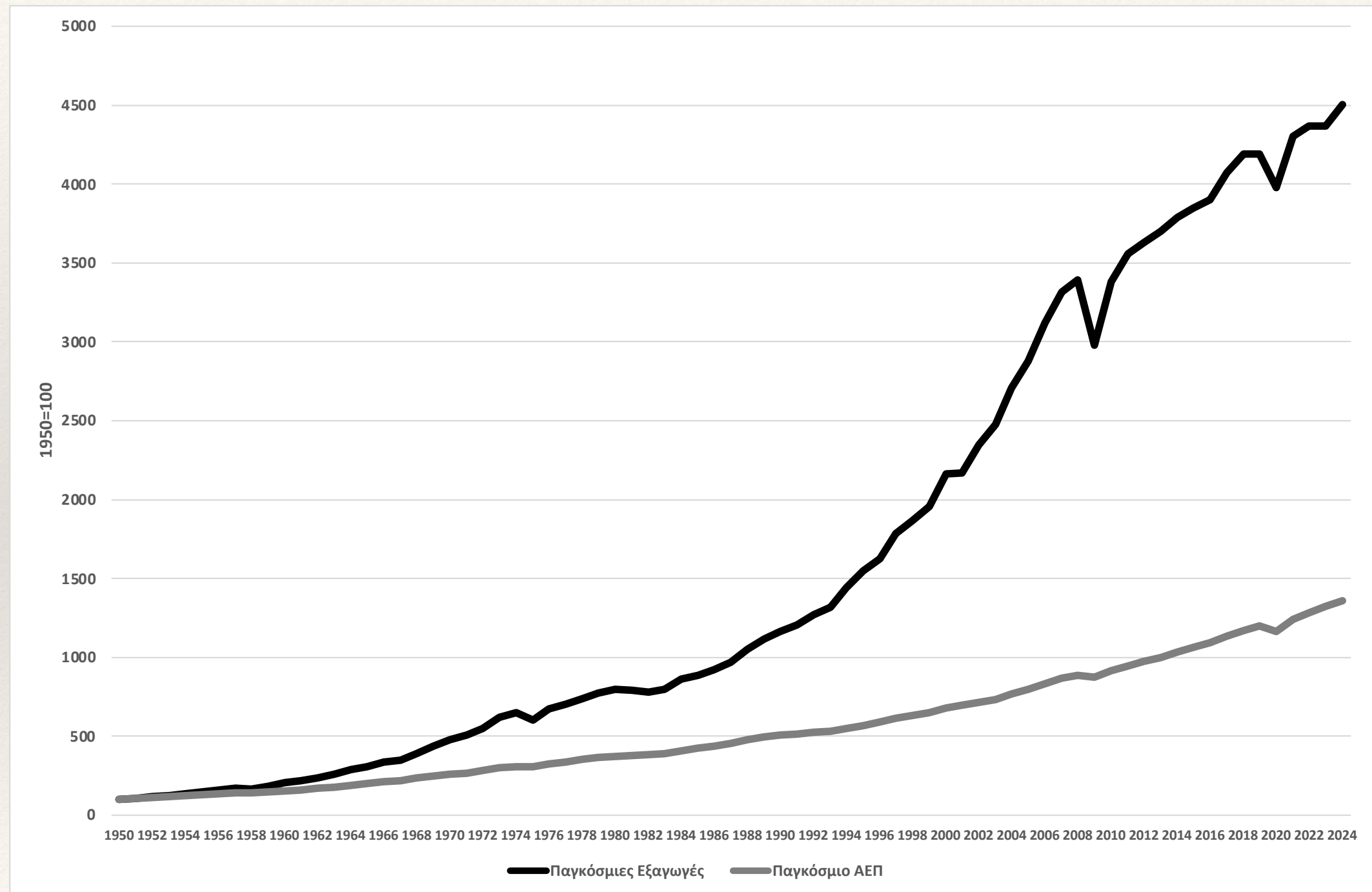

Οι παγκόσμιες εξαγωγές αγαθών ανήλθαν το 2024 σε \$24,4 τρισεκατομμύρια και οι παγκόσμιες εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν σε \$8,7 τρισεκατομμύρια, αντιστοιχώντας συνολικά στο 30% περίπου του παγκόσμιου ΑΕΠ.

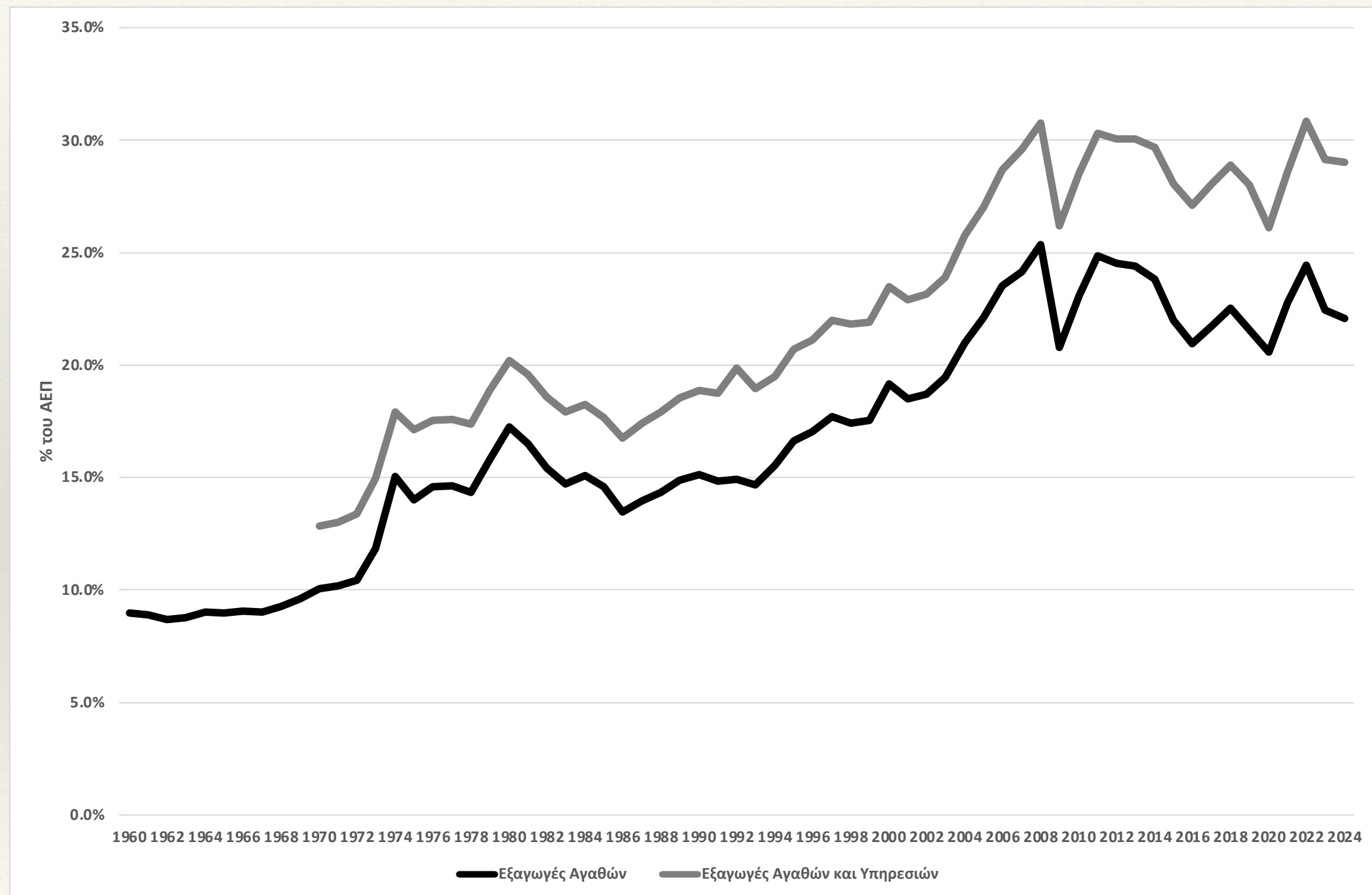
Μεταξύ 1950 και 2024 ο όγκος του παγκόσμιου ΑΕΠ ανέβηκε περίπου 13,5 φορές (μέσος ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης 3,6%), ενώ ο όγκος των παγκόσμιων εξαγωγών αγαθών ανέβηκε κατά περίπου 45 φορές (μέσος ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης 5,4%). Κατά συνέπεια, στα τελευταία εβδομήντα πέντε χρόνια, η σημασία του διεθνούς εμπορίου αγαθών για την παγκόσμια οικονομία έχει υπερτριπλασιαστεί.

Αυτή είναι η μία πλευρά της λεγόμενης παγκοσμιοποίησης.

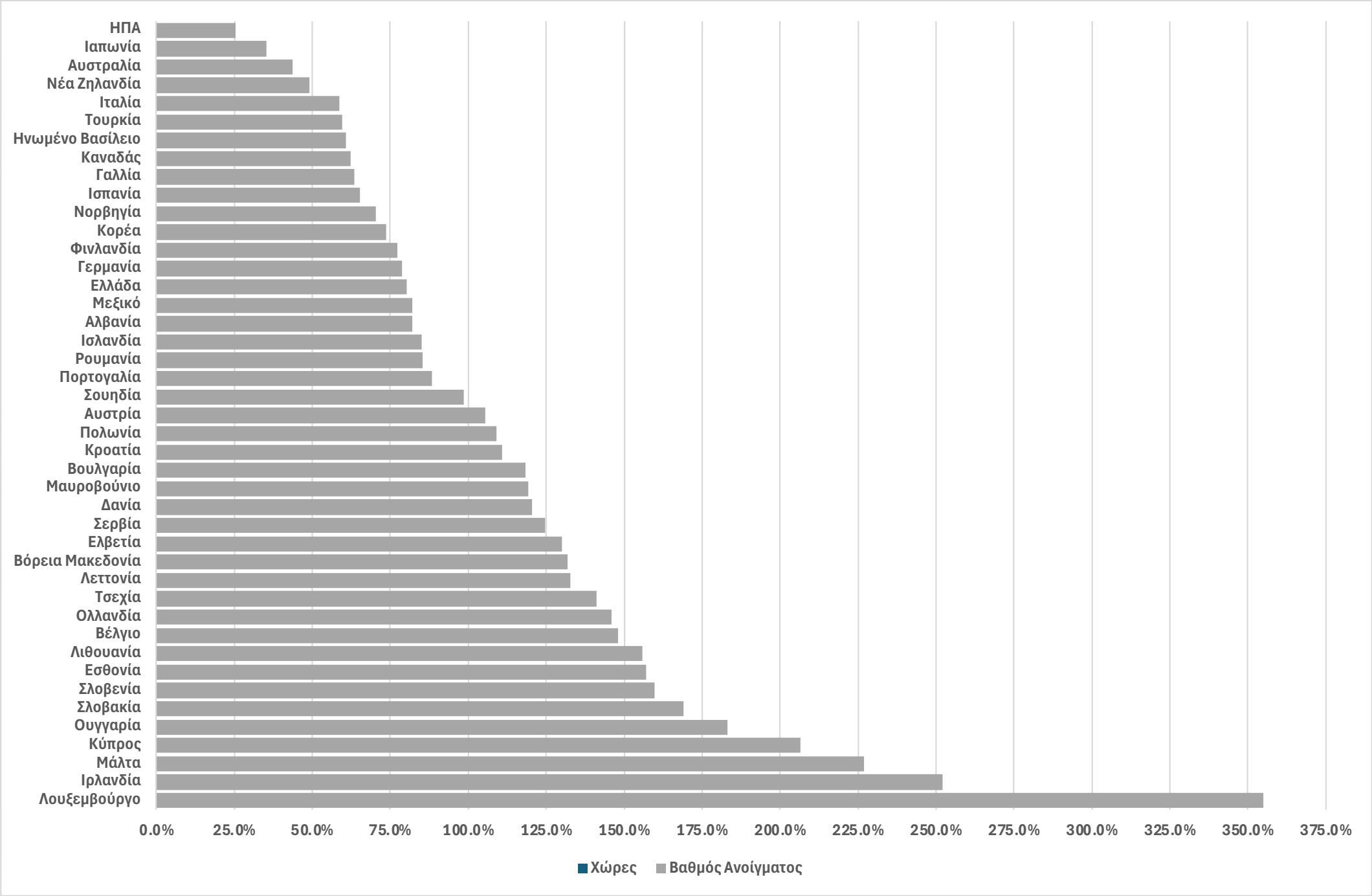
Όγκος Παγκόσμιων Εξαγωγών Αγαθών και Παγκόσμιου ΑΕΠ 1950=100

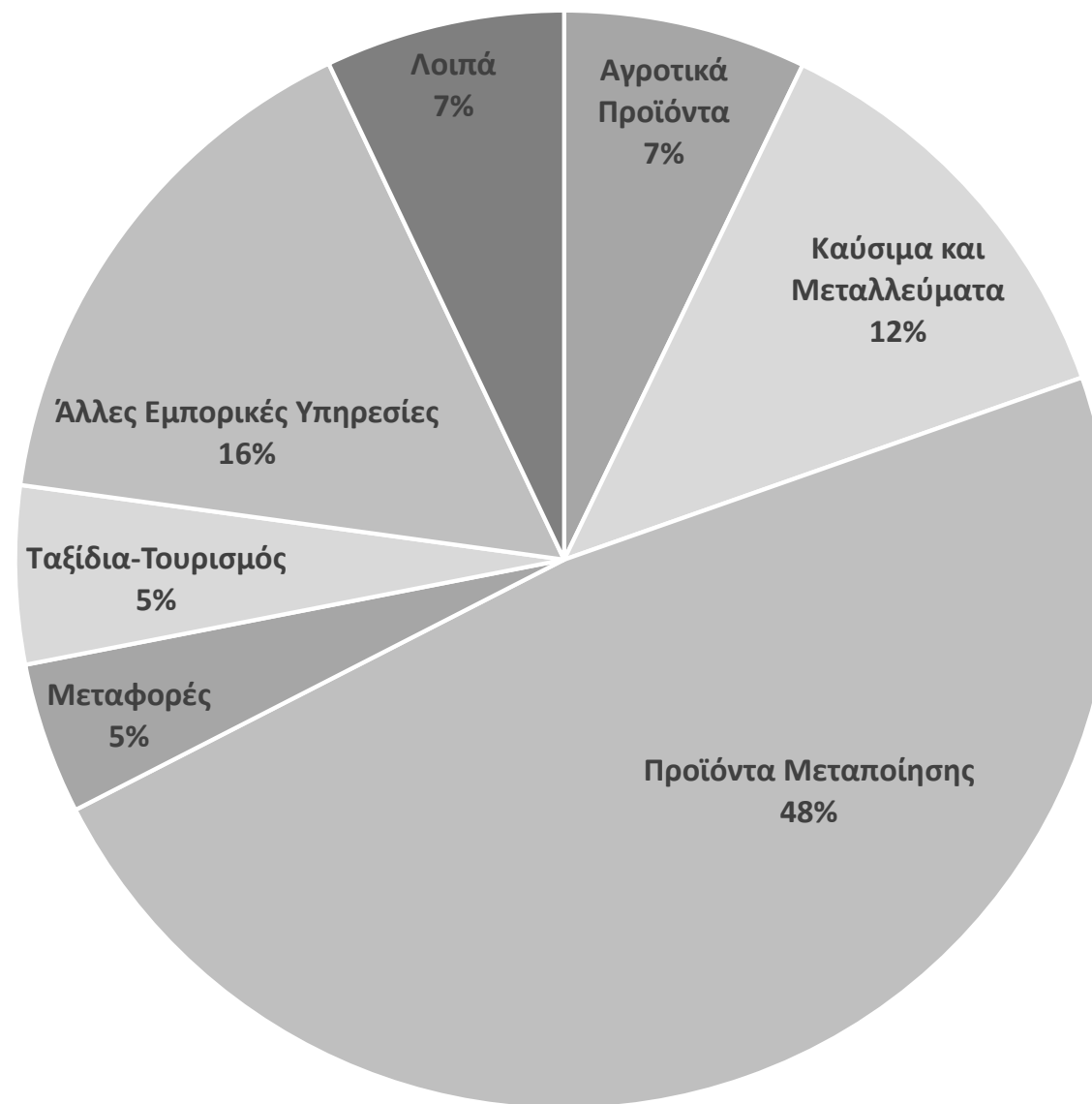
Ποσοστό Παγκόσμιου Εμπορίου στο ΑΕΠ 1960-2018

Η Σημασία του Διεθνούς Εμπορίου για 30 Οικονομίες (Άθροισμα εξαγωγών/εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών ως % ΑΕΠ, 2024)

Διάρθρωση των Παγκόσμιων Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών (ποσοστό του συνόλου κατά το 2024)

Εξηγήσεις της Διάρθρωσης του Διεθνούς Εμπορίου

Κάποια χαρακτηριστικά της διάρθρωσης του εμπορίου είναι εύκολο να εξηγηθούν με βάση τη γεωγραφική απόσταση μεταξύ των οικονομιών, το κλίμα και τους φυσικούς πόρους.

Αναφορικά με το εμπόριο αγροτικών και βιομηχανικών προϊόντων η κυρίαρχη θεώρηση, η οποία οφείλεται στον Ricardo, τονίζει τις διεθνείς διαφορές στην παραγωγικότητα της εργασίας μεταξύ των διαφόρων κλάδων (συγκριτικά πλεονεκτήματα)

Μία εναλλακτική θεώρηση, που οφείλεται στους Heckscher και Ohlin, τονίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ των σχετικών ποσοτήτων των παραγωγικών συντελεστών (εργασίας, κεφαλαίου και γης) που υπάρχουν σε μία χώρα, και των σχετικών χρήσεων των παραγωγικών συντελεστών στην παραγωγή των διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών.

Πρόσφατες θεωρήσεις τονίζουν τις εξωτερικότητες, τις αύξουσες αποδόσεις κλίμακας, την ολιγοπωλιακή διάρθρωση και το μονοπωλιακό ανταγωνισμό. Οι θεωρήσεις αυτές μπορούν να εξηγήσουν και το ενδοκλαδικό εμπόριο, σε αντίθεση με τις προηγούμενες θεωρήσεις.

Το Ζήτημα του Προστατευτισμού

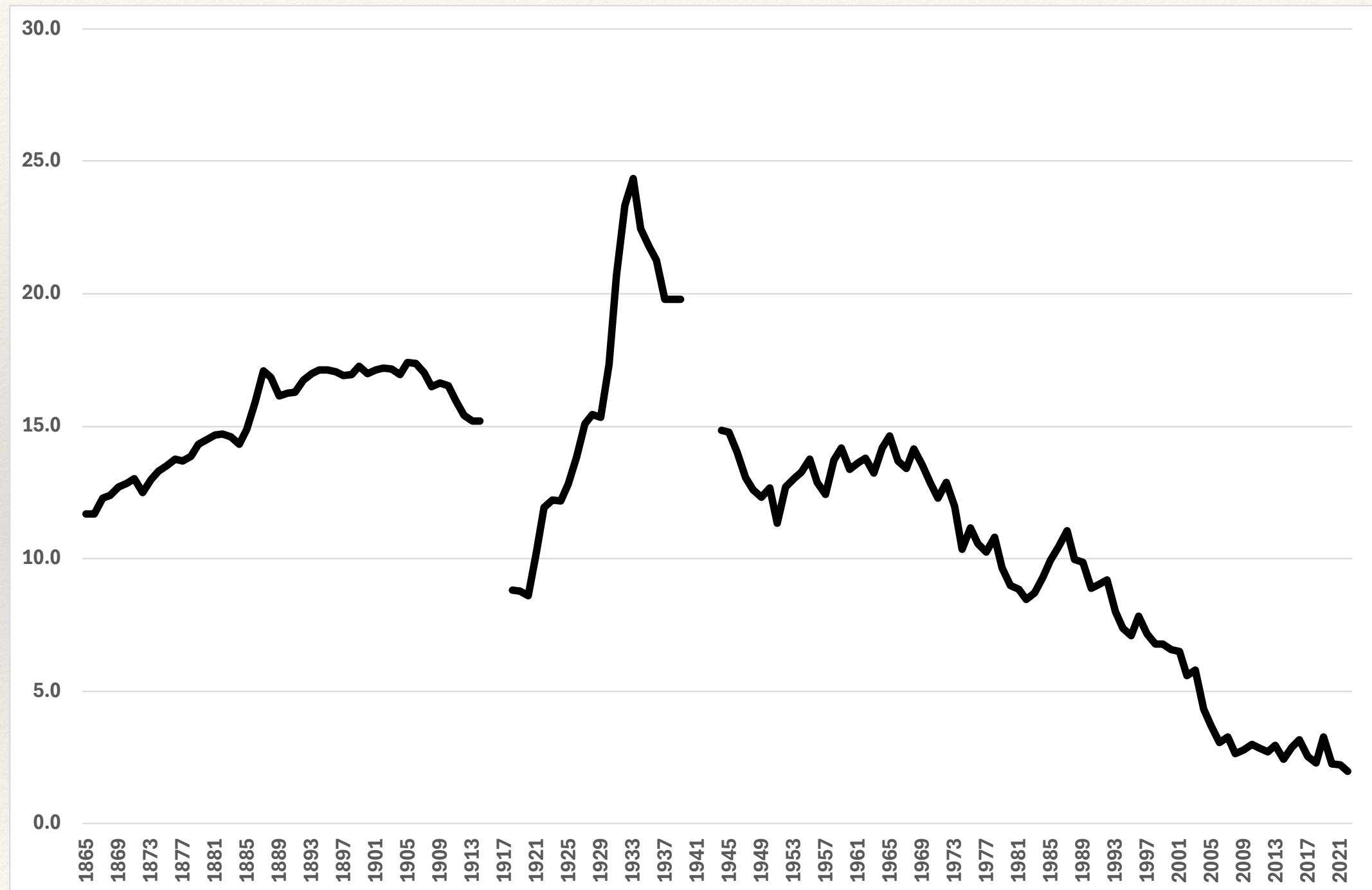
Η θεωρία του διεθνούς εμπορίου αποφαίνεται γενικώς κατά του προστατευτισμού και υπέρ του ελευθέρου εμπορίου.

Το διεθνές εμπόριο ευνοεί όλες τις χώρες που μετέχουν σε αυτό. Το ίδιο συμβαίνει και με όλες τις άλλες μορφές διεθνών ανταλλαγών, όπως η μετανάστευση και οι κινήσεις κεφαλαίου.

Ωστόσο, το διεθνές εμπόριο και οι διεθνείς ανταλλαγές προκαλούν συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ κοινωνικών ομάδων εντός των διαφόρων χωρών.

Αυτοί που πλήττονται επιζητούν τον προστατευτισμό.

Μέση Παγκόσμια Δασμολογική Προστασία (Δασμοί/Αξία Εισαγωγών % για 35 χώρες)

Η Διεθνής Μετανάστευση

Το 2024, 304 εκατομμύρια άνθρωποι ήταν μετανάστες, κατοικούσαν δηλαδή σε χώρες άλλες από αυτές στις οποίες είχαν γεννηθεί. Οι μετανάστες αντιπροσώπευαν το 3,7% του παγκόσμιου πληθυσμού. Από αυτούς, το 65% περίπου ζούσαν σε χώρες υψηλού εισοδήματος, και αντιστοιχούσαν στο 15% περίπου του συνολικού πληθυσμού αυτών των χωρών.

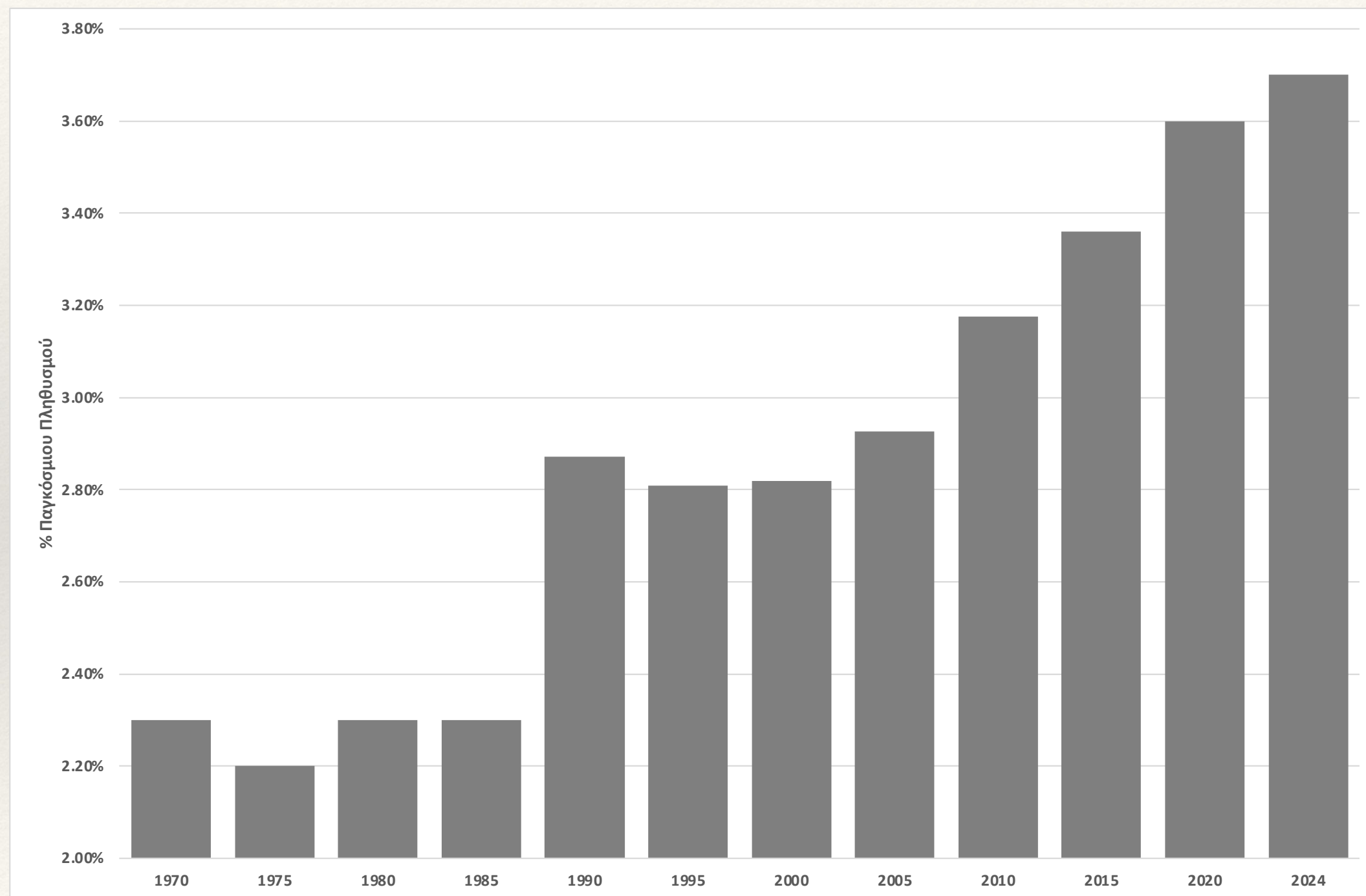
Ανάμεσα στις ηπείρους, η Ευρώπη είναι σήμερα ο μεγαλύτερος προορισμός για διεθνείς μετανάστες, καθώς το 2024 φιλοξενούσε 94 εκατομμύρια μετανάστες (30,9% του διεθνούς μεταναστευτικού πληθυσμού), ακολουθούμενη από τα 61 εκατομμύρια μετανάστες που ζουν στη Βόρειο Αμερική και τα 54 εκατομμύρια μετανάστες που ζουν στην Βόρειο Αφρική και τη Δυτική Ασία.

Ανάμεσα στα εθνικά κράτη, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής φιλοξενούσαν περισσότερους διεθνείς μετανάστες από οποιοδήποτε άλλο κράτος το 2024, με 52,4 εκατομμύρια. Η Γερμανία ήταν ο δεύτερος κορυφαίος προορισμός για διεθνείς μετανάστες, φιλοξενώντας 16,8 εκατομμύρια το 2024, ακολουθούμενη από τη Σαουδική Αραβία (13,7 εκατομμύρια), το Ηνωμένο Βασίλειο (11,8 εκατομμύρια), τη Γαλλία (9,2 εκατομμύρια), την Ισπανία (8,9 εκατομμύρια), τον Καναδά (8,8 εκατομμύρια), τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (8,2 εκατομμύρια), την Αυστραλία (8,1 εκατομμύρια), τη Ρωσική Ομοσπονδία (7,6 εκατομμύρια), την Τουρκία (7,1 εκατομμύρια) και την Ιταλία (6,6 εκατομμύρια).

Σε ορισμένες μικρές χώρες υψηλού εισοδήματος, οι μετανάστες αποτελούν πολύ περισσότερο από τον μισό συνολικό πληθυσμό (Κατάρ 76,7%, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα 74,0% και Κουβέιτ 67,3%).

Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης των μεταναστών, η Ινδία κατέχει την πρώτη θέση, με σχεδόν 18 εκατομμύρια ανθρώπους να ζουν στο εξωτερικό. Αυτό την καθιστά την κορυφαία χώρα προέλευσης μεταναστών παγκοσμίως. Το Μεξικό είναι η δεύτερη πιο σημαντική χώρα προέλευσης με περίπου 11 εκατομμύρια κατοίκους του να έχουν μεταναστεύσει, κυρίως στις ΗΠΑ.

Αριθμός Μεταναστών ως % του Παγκόσμιου Πληθυσμού 1970-2024

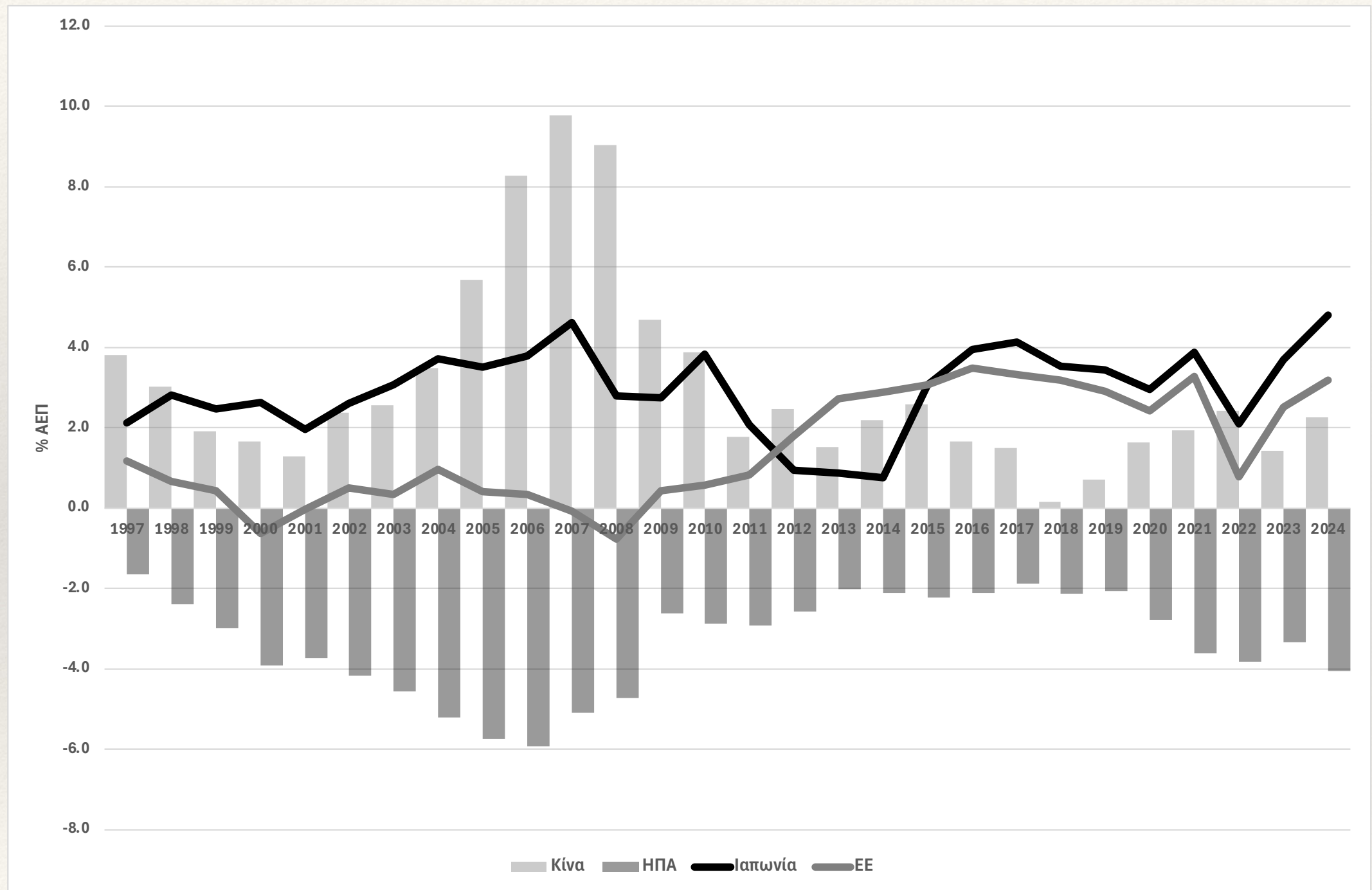
Το Ισοζύγιο Πληρωμών και το Διαχρονικό Εμπόριο

Μία θεμελιώδης διαφορά μεταξύ ανοικτών και κλειστών οικονομιών, είναι ότι σε μία ανοικτή οικονομία, οι εγχώριες επενδύσεις μπορούν να διαφέρουν από τις εγχώριες αποταμιεύσεις.

Όταν οι εγχώριες αποταμιεύσεις υπερβαίνουν τις εγχώριες επενδύσεις, δημιουργείται πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ενώ όταν συμβαίνει το αντίθετο δημιουργείται αντίστοιχο έλλειμμα.

Η δυνατότητα πρόσβασης στις διεθνείς κεφαλαιαγορές για να χρηματοδοτηθούν τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ή για να επενδυθούν τα πλεονάσματα) καλείται διαχρονικό εμπόριο (επενδύσεων και αποταμιεύσεων), και είναι ένα από τα βασικά αντικείμενα της διεθνούς μακροοικονομικής.

Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών ΗΠΑ, ΕΕ, Κίνας και Ιαπωνίας (% του ΑΕΠ)

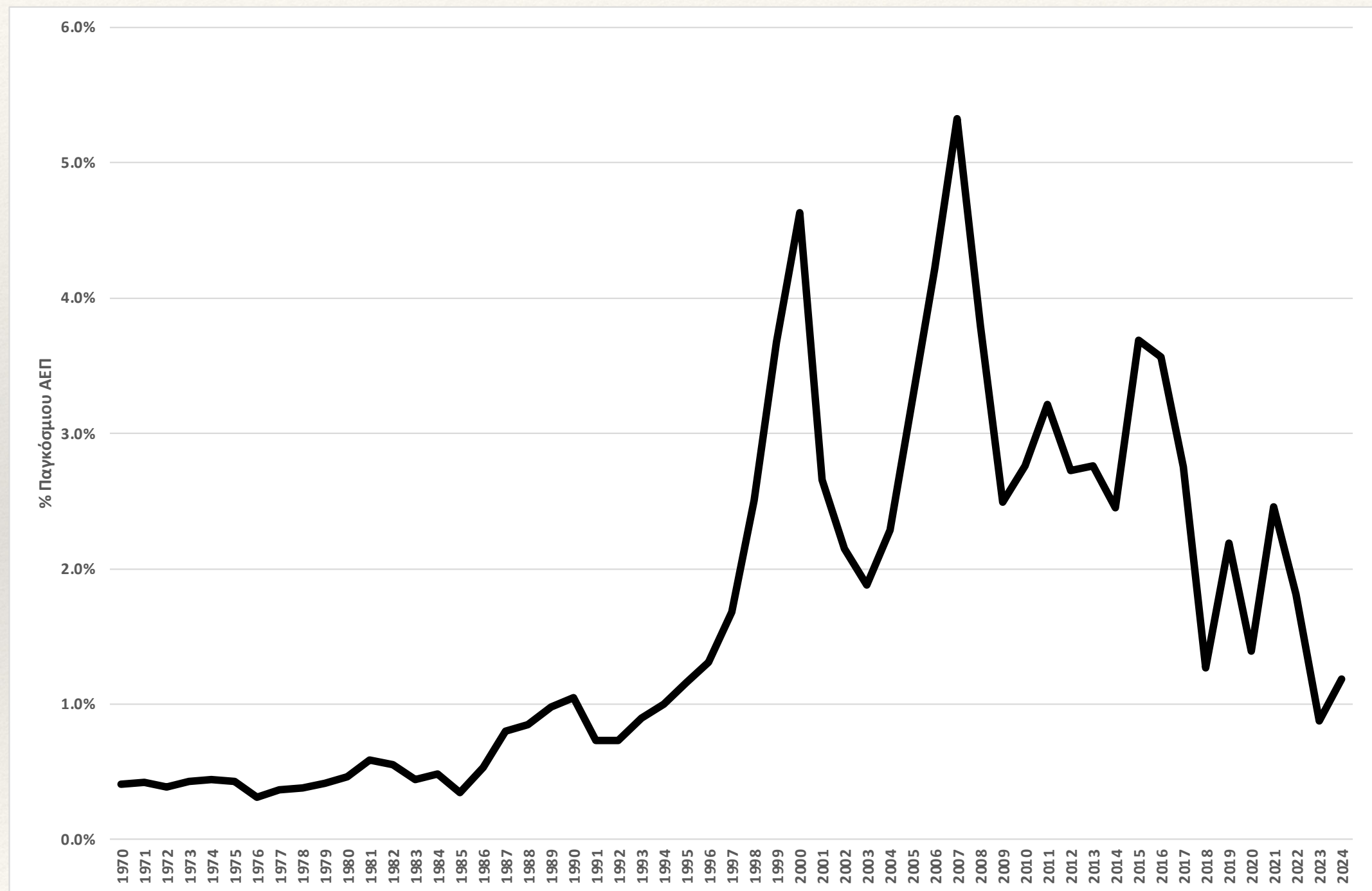
Οι Διεθνείς Κινήσεις Κεφαλαίου

Το 2024 οι συνολικές παγκόσμιες εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) έφθασαν τα 1,3 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ (\$1322 δις), αντιπροσωπεύοντας το 1,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Τη ίδια χρονιά, το συσσωρευμένο απόθεμα των παγκόσμιων άμεσων ξένων επενδύσεων έφθασε τα 49,1 τρισεκατομμύρια, δολάρια ΗΠΑ (\$49131 δις), αντιπροσωπεύοντας το 47,1%, σχεδόν το μισό, του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Ο νέος διεθνής δανεισμός, είτε βραχυχρόνιος, είτε πιο μακροχρόνιος με τη μορφή ομολόγων, έφθασε το 2021 τα \$1,9 τρισεκατομμύρια (\$1890 δις), αντιπροσωπεύοντας το 2% περίπου του παγκόσμιου ΑΕΠ. Ο συσσωρευμένος διεθνής δανεισμός στα τέλη του 2021 ανερχόταν σε 27,8 τρις δολάρια ΗΠΑ (\$27832 δις), αντιπροσωπεύοντας το 28,9%, το ένα τρίτο σχεδόν, του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Από την άλλη, ο μέσος ημερήσιος όγκος των συναλλαγών στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος έφθασε τον Απρίλιο του 2025 περίπου τα 9,6 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Σε ετήσια βάση (με την υπόθεση 300 εργασίμων ημερών το χρόνο) το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε \$28800 τρισεκατομμύρια, διακόσιες εξήντα σχεδόν φορές μεγαλύτερο από τον όγκο του παγκοσμίου ΑΕΠ.

Εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ως % του Παγκόσμιου ΑΕΠ, 1970-2024

Διεθνής Μικροοικονομική

Η πρώτη ενότητα ερωτημάτων που θα εξετάσουμε αφορά στο διεθνές εμπόριο, δηλαδή στην ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των διαφόρων χωρών.

Επιπλέον θα εξετάσουμε τους προσδιοριστικούς παράγοντες αλλά και τις επιπτώσεις της διεθνούς μετανάστευσης και των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Τα ζητήματα αυτά ανήκουν στο πεδίο της λεγόμενης διεθνούς μικροοικονομικής, η οποία βασίζεται σε υποδείγματα τόσο γενικής όσο και μερικής ισορροπίας στις διάφορες αγορές.

Διεθνείς Χρηματαγορές και Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Βασική διαφορά μεταξύ της διεθνούς οικονομίας και των εθνικών οικονομιών η ταυτόχρονη συνύπαρξη πολλών νομισμάτων, και όχι μόνον ενός, όπως κατά τεκμήριο συμβαίνει στις εθνικές οικονομίες.

Οι σχετικές τιμές αυτών των νομισμάτων (συναλλαγματικές ισοτιμίες) αλλάζουν συνεχώς στο σημερινό σύστημα των κυμαινομένων ισοτιμιών, και σε πολλές περιστάσεις δραστικά.

Οι μεταβολές στις ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες είναι πολύ στενά συνδεδεμένες με τις μεταβολές στις πραγματικές συναλλαγματικές ισοτιμίες, που δεν είναι παρά τα σχετικά επίπεδα τιμών (ή μοναδιαίου κόστους εργασίας) δύο χωρών εκπεφρασμένα σε κοινό νόμισμα.

Ονομαστική Ισοτιμία Δολαρίου με Μάρκο και Ευρώ

Σταθερές και Κυμαινόμενες Ισοτιμίες

Στη πράξη σήμερα, οι ΗΠΑ, η Ευρωζώνη, η Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ελβετία έχουν επιλέξει ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και εγχώρια νομισματική αυτονομία, με αποτέλεσμα κυμαινόμενες ισοτιμίες, ενώ η Κίνα έχει επιλέξει συναλλαγματικούς περιορισμούς ώστε να συνδυάσει ελεγχόμενες ισοτιμίες με εγχώρια νομισματική αυτονομία.

Στα συστήματα σταθερών ισοτιμιών, ο απαιτούμενος βαθμός συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και των κυβερνήσεων των κύριων οικονομιών είναι υψηλός, καθώς απαιτείται συντονισμός των νομισματικών, αλλά και των δημοσιονομικών τους πολιτικών, προκειμένου να διατηρηθεί και να λειτουργήσει το σύστημα.

Διεθνής Μακροοικονομική

Η δεύτερη ενότητα ερωτημάτων που θα εξετάσουμε αφορά στην ανάλυση της λειτουργίας ανοικτών οικονομιών και της παγκόσμιας οικονομίας, και του διεθνούς νομισματικού συστήματος.

Ο προσδιορισμός των μακροοικονομικών εξελίξεων, και κυρίως του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, κάτω από καθεστώτα σταθερών και κυμαινομένων ισοτιμιών αποτελεί βασικό αντικείμενο της διεθνούς μακροοικονομικής

Η διεθνής μακροοικονομική βασίζεται σε υποδείγματα τόσο γενικής ισορροπίας στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών, εργασίας και χρήματος και κεφαλαίου.

Κεντρικό αντικείμενο της διεθνούς μακροοικονομικής είναι και η ανάλυση του ρόλου της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής σε ανοικτές οικονομίες και στην παγκόσμια οικονομία.

Οι Διεθνείς Οικονομικοί Θεσμοί και ο Ρόλος τους

Στη διεθνή οικονομία, οι εξελίξεις σε μία χώρα επηρεάζουν τον υπόλοιπο κόσμο. Όσο μεγαλύτερη είναι η οικονομία μιας χώρας, τόσο μεγαλύτερες και οι διεθνείς επιπτώσεις των εξελίξεων σε αυτήν. Το ίδιο συμβαίνει και με τις εξελίξεις στην οικονομική πολιτική των διαφόρων χωρών, οι οποίες επηρεάζουν και τον υπόλοιπο κόσμο μέσω της διασύνδεσης των οικονομιών.

Βασικό ζητούμενο είναι το πως θα επιτευχθεί αρμονία στις αποφάσεις των διαφόρων χωρών, ώστε να μην υπάρχουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία και στο παγκόσμιο περιβάλλον. Το συντονιστικό αυτό ρόλο τον έχουν αναλάβει μια σειρά από διεθνείς οργανισμούς και θεσμούς.

Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) για το διεθνές εμπόριο.

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), για την προσαρμογή των εξωτερικών ανισορροπιών.

Ομάδα των Επτά (G-7) μεγαλύτερων βιομηχανικών χωρών, και, πιο πρόσφατα, Ομάδα των Είκοσι (G-20) για το συντονισμό των οικονομικών τους πολιτικών.

Παγκόσμια Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΠΤ) και μία σειρά περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών για τα ζητήματα των λιγότερο αναπτυγμένων οικονομιών και της διεθνούς ανάπτυξης.

Άτυποι θεσμοί (Κυότο, Παρίσι) για το παγκόσμιο περιβάλλον.

Η Μέθοδος της Οικονομικής Ανάλυσης

Η διεθνής οικονομική στοχεύει να εξηγήσει τον προσδιορισμό και τις αλληλεξαρτήσεις όλων των μεγεθών που προσδιορίζονται στα πλαίσια λειτουργίας της παγκόσμιας οικονομίας. Αποτελεί ένα σύνολο θεωριών για την αλληλεξάρτηση μεταξύ των εθνικών και παγκόσμιων μεγεθών, ως αποτέλεσμα της συμπεριφοράς των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων, των κυβερνήσεων και άλλων θεσμικών φορέων όπως οι κεντρικές τράπεζες και οι υπερεθνικοί οργανισμοί. Οι θεωρίες αυτές, εκφράζονται συνήθως ως απλοποιημένα οικονομικά υποδείγματα, συχνά σε μαθηματική μορφή.

Τα οικονομικά υποδείγματα που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις διαλέξεις μπορούν να αναλυθούν είτε αλγεβρικά είτε διαγραμματικά. Συνήθως χρησιμοποιούνται και οι δύο μέθοδοι ανάλυσης, μαζί με λεπτομερείς επεξηγήσεις των ιδιοτήτων και των προβλέψεών τους.